

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6S/94/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7021200738
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kotora
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7021200738.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu: L.. A. N., Z. XX, XXX XX Z. A., proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, Lazovná 63, 974 01 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 442574/2021 zo dňa 22.09.2021, takto

rozhodol:

I. Žalobu o d m i e t a.

II. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou zo dňa 18.11.2021 domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 442574/2021 zo dňa 22.09.2021, ktorým podľa § 74 ods. 4 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov rozhodnutie Obce Studenec č. 144/2021 zo dňa 28.4.2021, ktorým bol žalobcovi podľa § 81 ods. 1 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov vyrubený miestny poplatok za komunálne odpady na obdobie od 01.01.2021 do 31.12.2021 v sume 85,22 eura, slovom osemdesiatpäť eur dvadsaťdva eurocentov, potvrdil.

2. Správny súd uznesením č.k. 6S/94/2021-10 zo dňa 07.12.2021 vyzval žalobcu, aby si v lehote 15 dní od doručenia predmetného uznesenia zvolil advokáta na zastupovanie a v uvedenej lehote zaslal súdu písomné plnomocenstvo, prípadne aby preukázal vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa a aby predložil jedno vyhotovenie napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy. Zvolený procesný postup vyplýva z § 49 ods. 1 SSP, pretože žalobca v konaní o všeobecnej správnej žalobe podľa § 177 a nasl. SSP (tak, ako aj v tomto konaní) musí byť zastúpený advokátom; to neplatí, ak má žalobca, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na správnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Povinnosť zastúpenia sa vzťahuje aj na spísanie žaloby. Splnomocnenie udelené advokátovi nemožno obmedziť. Zároveň bol žalobca poučený o následku nesplnenia uloženej povinnosti, ktorým je odmietnutie žaloby podľa § 59 ods. 3 a podľa § 98 ods. 1 písm. f) SSP. Uvedené uznesenie bolo žalobcovi doručené dňa 31.12.2021.

3. Žalobca reagoval na výzvu súdu písomným podaním zo dňa 07.01.2022, v ktorom súdu oznámil, že požiadal Centrum právnej pomoci o pridelenie kvalifikovaného právneho zástupcu v prejednávanej veci. Uviedol, že mu Centrum právnej pomoci nepriznalo nárok na poskytnutie právnej pomoci a rozhodnutie Centra právnej pomoci napadol žalobou zo dňa 06.12.2021.

4. Centrum právnej pomoci, Kancelária Prešov rozhodnutím č. KaPO/19931/2021 zo dňa 27.10.2021, ako príslušný správny orgán podľa § 1 ods. 1 a 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „Správny poriadok“) podľa § 10 ods. 5 a § 11 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení

zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. (ďalej len ako „Zákon o poskytovaní právnej pomoci“), v spojení so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len ako „Správny poriadok“), nepriznal žalobcovi nárok na poskytnutie právnej pomoci, vrátane predbežného neposkytnutia právnej pomoci v právnej veci správnej žaloby proti rozhodnutiu Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 442574/2021 zo dňa 22.09.2021. Proti rozhodnutiu centra podal dňa 07.12.2021 žalobca správnu žalobu, o ktorej rozhodol Krajský súd v Košiciach rozsudkom č.k. 6S/98/2021-64 zo dňa 08.12.2022 tak, že žalobu ako nedôvodnú zamietol a účastníkom právo na náhradu trov konania nepriznal. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 27.01.2022.

5. Podľa § 49 ods. 1 SSP, žalobca musí byť v konaní pred správnym súdom zastúpený advokátom; to neplatí, ak má žalobca, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na správnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Povinnosť zastúpenia sa vzťahuje aj na spisanie žaloby. Splnomocnenie udelené advokátovi nemožno obmedziť.

6. Podľa § 49 ods. 2 SSP žalobca nemusí byť zastúpený podľa odseku 1

a) vo veciach, v ktorých je daná vecná príslušnosť okresného súdu podľa § 12,

b) v konaní podľa § 6 ods. 2 písm. b) až e), g) a i),

c) v konaní o správnej žalobe vo veciach slobodného prístupu k informáciám podľa osobitného predpisu,

d) ak je žalovaným Centrum právnej pomoci.

7. Podľa § 98 ods. 1 písm. f) SSP, správny súd uznesením odmietne žalobu, ak žalobca nebol pri jej podaní zastúpený podľa § 49 ods. 1 alebo § 50 SSP.

8. Vzhľadom na to, že si žalobca ani do dňa vyhlásenia tohto uznesenia povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 49 ods. 1 SSP nesplnil, preto správne mu súde neostáva iné, ako žalobu v súlade s ustanovením § 98 ods. 1 písm. f) SSP odmietnuť.

9. Správny súd len na doplnenie poukazuje na text rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžk/12/2021 zo dňa 28.04.2021, týkajúceho sa bežnej praxe žalobcu - L.. A. N. (žalovaným je Centrum právnej pomoci):

„13. Na mieste je tiež poukázať na to, že na kasačnom súde je v súčasnosti vedených 44 sporov sťažovateľa so žalovaným, z toho 15 nerozhodnutých, ktoré poväčšine spolu súvisia, resp. na seba nadväzujú. Taktiež je na správnom súde vedené ďalšie množstvo správnych žalôb sťažovateľa voči rozhodnutiam žalovaného, o ktorých doposiaľ správny súd nerozhodol (viď. napr. sprievodný list z 15. marca 2021). V tomto kontexte sťažovateľ poukazuje na vyjadrenie žalovaného (viď. bod 5.), podľa ktorého sťažovateľ iniciuje u žalovaného neprimerané množstvo administratívnych konaní, čím ho neprimerane administratívne zaťažuje, pričom bez ohľadu na výsledok administratívneho konania sťažovateľ nie je s postupom a rozhodnutím žalovaného spokojný, čím dochádza k mareniu účelu zákona o právnej pomoci.

14. Zo skutočností uvádzaných v bodoch 9.1 - 9.4, v kontexte skutočností uvádzaných v bode 10. a 12. - 13., a tiež s ohľadom a emotívny, vzťahovačný a útočný písomný prejav sťažovateľa je zrejmé, že v prípade sťažovateľa ide v predmetnej veci o prejav pretrvávajúcej nespokojnosti s výsledkom jednotlivých konaní, bez schopnosti sebareflexie a akceptácie výsledku jednotlivých konaní. Tu je na mieste poukázať, že už v začiatku sporu, v administratívnom konaní, ktoré bolo predmetom správneho súdneho prieskumu v konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 7S/32/2011, došlo k zastaveniu konania práve pre nečinnosť sťažovateľa, ktorý si nesplnil elementárnu poplatkovú povinnosť (primerane zásada *vigilantibus iura scripta sunt*). Od uvedeného sa následne odvíjalo správne súdne konanie, kasačné konanie, dovolacie konanie, predmetné administratívne konanie, ďalšie správne súdne konanie, až predmetné kasačné konanie. Napriek tomu, že konania, ktorých obnovu sa sťažovateľ domáha boli ukončené v auguste 2007 (viď. bod 9.1), sťažovateľ doposiaľ nie je schopný tieto rozhodnutia akceptovať a po dobu bezmála 14 rokov využíva všetky dostupné, ako aj nedostupné právne prostriedky na ich zvrátenie. Účelom zákona o právnej pomoci je zabezpečiť poskytovanie právnej pomoci osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv. Práva, ktoré majú byť predmetom uplatnenia, a v súvislosti s ktorými sa má právna pomoc poskytnúť, musia mať reálny základ a musia byť spôsobilé na ochranu v medziach Ústavy Slovenskej republiky a príslušných zákonov. Právo na právnu pomoc nesmie slúžiť ako

nástroj terorizovania iných osôb alebo štátnych orgánov a toto nesmie byť realizované v takom rozsahu, ktorý by bránil jeho realizáciu iným osobám. Právo na právnu pomoc tiež nesmie byť zneužívané ako „voľnočasová aktivita“, prípadne „rozptýlenie“ žiadateľa.

16. Kasačný súd sa stotožnil s názorom žalovaného, že výkon práva na právnu pomoc sťažovateľom dosahuje šikanózný rozmer, keď sťažovateľ žalovaného neprimerane zaťažuje obsahovo opakovanými žiadosťami, ktoré obsahovo nadväzujú na iné konania a vytvárajú tzv. „začarovaný kruh“, kedy každé konanie iniciované sťažovateľom vytvára základ pre ďalšie konania, často bez reálnej šance na úspech, ako je tomu aj v danom prípade. Sťažovateľovi, vzhľadom na skôr podané dovolania (primerane bod 10.), už v čase podávania dovolania voči rozsudku kasačného súdu sp. zn. 2Sžf/92/2014 z 22. marca 2017 musel byť zrejmy výsledok dovolacieho konania, a to aj s ohľadom na konštantnú rozhodovaciu prax Ústavného súdu Slovenskej republiky (primerane bod 11.); na ktorú navyše kasačný súd v rozhodnutí sp. zn. 2Sdo/7/2017 zo 16. januára 2018 poukázal. Kasačný súd sa tiež stotožňuje s názorom žalovaného, že postup sťažovateľa je motivovaný aj tým, že v prípade neúspechu nenesie takmer žiadne dôsledky s tým spojené.

17. Podľa § 5 ods. 12 S.s.p. správny súd výnimočne neposkytne ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby, ak nimi podaný návrh sleduje zjavné zneužitie práva.

Pojem zneužitie práva nie je v slovenskom právnom poriadku explicitne definovaný, preto je pri podozrení zo zneužitia práva potrebné vždy posudzovať individuálne okolnosti toho- ktorého prípadu. Najvyšší správny súd Českej republiky judikoval, že zneužitím práva je situácia, keď niekto spôsobí výkonom svojho subjektívneho práva neodôvodnenú ujmu inému alebo spoločnosti; takého správanie, ktorým sa dosahuje nedovolený výsledok, je len zdanlivo dovolené. Výkonu práva, ktorý je vlastne jeho zneužitím, preto súd neposkytne ochranu (viď. rozsudok Nejvyššího správního soudu č. k. 1 Afs 107/2004-48 z 10. novembra 2005).

19. Kasačný súd vyhodnotil postup sťažovateľa v predmetnej veci ako taký, ktorého účelom nie je reálna snaha dosiahnuť pre seba priaznivejší výsledok, ale ako taký, ktorým sťažovateľ za každú cenu udržiava konanie pri živote, čím mu je umožnené opakovane prejavovať svoj nesúhlas s výsledkom konaní a prejavovať svoje subjektívne, často útočné postoje voči orgánom verejnej správy, ktoré vo veci konajú. Takáto realizácia práva na právnu pomoc sa ale prieči jej účelu, v dôsledku čoho kasačný súd konštatuje zneužitie práva na právnu pomoc.

20. Kasačný súd mimoriadne citlivo zvažoval prijatie svojho záveru, zohľadnil osobu sťažovateľa v kontexte jej emotívneho prejavu, skúmal tiež predmet iných už skončených konaní vo veci sťažovateľa a žalovaného, pričom dôsledne skúmal, či svojím rozhodnutím nedôjde k denegatio iustitiae (odmietnutiu spravodlivosti). Kasačný súd na tomto mieste poukazuje na to, že zahlcovaním žalovaného okrem iného dochádza k stavu, kedy žalovaný nemôže (resp. môže len obmedzene) realizovať svoj zo zákona vyplývajúci účel, a to je poskytovať právnu pomoc tak, ako to je definované v § 1 zákona o právnej pomoci. Je neprijateľné, aby jedna osoba monopolizovala štátny orgán a tým mu bránila v riadnom výkone jeho povinností. Osobitne kasačný súd uvádza, že samotná skutočnosť, že sťažovateľ inicioval väčší počet konaní (primerane bod 13.), samé o sebe nezakladá záver o zneužití práva, je však nutné predmetné konania skúmať v ich vzájomnom kontexte (bod 16.) a s ohľadom na perspektívu ich výsledku. Nakoniec, aj samotný zákon o právnej pomoci počítá s odmietnutím právnej pomoci v prípade, ak sa jedná o zjavne bezúspešné uplatňovanie práva (§ 6 ods. 1 písm. b) zákona o právnej pomoci).

21. Problematikou neprimeraného zaťažovania povinného správneho orgánu sa už v analogicky použiteľnom prípade zaoberal kasačný súd vo veci vedenej pod sp. zn. 3Sži/4/2014 (T. Raus c/a Krajský súd v Žiline), kde prijal záver, že výkon práva bez vážnosti prejavenej vôle získať informáciu, nepožíva právnu ochranu. Podmienky, postup a rozsah slobodného prístupu k informáciám na základe zákona sa realizujú na právnom pozadí ústavných princípov, medzi ktoré patrí i zákaz zneužitia práva. Aj keď predmetom konania v danej veci bolo iné právo (právo na informácie), citovaný záver je aplikovateľný aj na prejednávajúcu vec, keď právo na právnu pomoc sa realizuje za totožných právnych princípov. Kasačný súd neupiera sťažovateľovi právo na právnu pomoc, je však nutné toto svoje právo realizovať v medziach primeranosti tak, aby bol naplnený účel poskytnutia právnej pomoci. V predmetnej veci tomu tak nie je. Tu kasačný súd sťažovateľovi zdôrazňuje princíp stratenej dôvery ilustrovaný v Ezopovej bájke o chlapcovi, ktorý kričal, že prišiel vlk, hoci to nebola pravda a ľudia mu dvakrát zbytočne pribehli na pomoc; keď však prišiel vlk naozaj, už mu neverili. Je reálne možné, že sťažovateľ sa sám vystaví situácii, kedy bude reálne vyžadovať poskytnutie právnej pomoci, pričom vzhľadom na jeho početné, často zjavne nedôvodné žiadosti, žalovaný, prípadne iný orgán verejnej moci, bude na neho nazerať prizmou nezmyselných podaní a v situácii, keď pomoc bude skutočne potrebovať, mu táto nebude poskytnutá, prípadne mu nebude poskytnutá včas.

23. Napriek dôvodom a záverom obsiahnutým v tomto rozhodnutí, žalovaný nemôže na iné, prípadne ďalšie žiadosti sťažovateľa automaticky nazerať ako na podania zneužívajúce právo, avšak ak sám dospeje k záveru, že podanie sťažovateľa nemá reálny základ v materiálnom uplatňovaní práva (ako je tomu napríklad v tomto konaní), uvedené je dôvodom na nepriznanie právnej pomoci.“

10. Vzhľadom na to, že žalobca nie je v prejednávanej veci zastúpený advokátom a ani nepreukázal splnenie podmienok podľa § 49 ods. 1 SSP a v tomto konaní je povinné zastúpenia advokátom, súd v súlade s ustanovením § 98 ods. 1 písm. f) SSP žalobu odmietol.

11. O trovách konania rozhodol súd podľa § 170 písm. a) SSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, keďže žaloba bola odmietnutá.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, ktorá musí byť podaná na Krajskom súde v Košiciach v lehote 30 dní od doručenia rozhodnutia krajského súdu. Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP (ktorému správne súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania) uviesť

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). (§ 445 ods. 1 SSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí správne súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Správny súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. K podaniu kolektívneho orgánu musí byť pripojené rozhodnutie, ktorým príslušný kolektívny orgán vyslovil s podaním súhlas.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Kasačnú sťažnosť možno podľa § 440 ods. 1 SSP odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred krajským súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený krajský súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v § 440 ods. 1 písm. g/ až i/ Správneho súdneho poriadku sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva

nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred krajským súdom.

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 2 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

Uvedená povinnosť neplatí, ak

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 1 písm. c/ a d/ (v sociálnych veciach, vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia,
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci. (§ 449 ods. 1, 2 SSP).